RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT-LEGAL

NĂM THỨ MƯỜI BẢY — SỐ 3818
MỖI SỐ HAI XU
NGÀY CHỦ NHẬT 8 DECEMBRE 1929

Trung-Bắc Tân-Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Fondateur F.-H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Réd. en Chef : PHẠM-HUY-LỤC
Ad. Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Toutes les lettres destinées à la Rédaction doivent être adressées au Directeur
HANOI — 88, rue Jules Ferry — HANOI
ADR. TÉLÉGR.: Trungbactânvan Hanoi
TÉLÉPHONE Nº 150 — BOITE POSTALE Nº 24

DEPOT LEGAL
•INDOCHINE•
Nº12349

Cuôcj thi va'n lucj-batq

Gia hạn thêm một tháng

Vì cớ gì mà phải gia hạn? Vì bản-quán muốn cầu lấy một bài văn hay, có thể khiến cho truyền-tụng được, để sau này đem in thành sách, mà phát không hoặc bán rẻ cho các người nhà-quê. Đã muốn cầu lấy một bài văn hay thì kỳ-hạn cũng không cần phải cấp-bách cho lắm.

Đã đành rằng trong mấy trăm cái phong-bì dự thi gởi đến, bản-quán dẫu chưa biết hẳn thành-số là bao nhiêu bài; mà trong bấy nhiêu bài dự thi, chắc đâu không đã có những thiên tuyệt-tác. Tuy vậy mà cái lòng yêu văn, muốn cầu văn hay của bản-quán không biết thế nào là đầy đủ, vậy lại xin gia hạn một tháng nữa, nghĩa là đến ngày 31 Décembre này thì hết hạn.

Bản quán đã định các giải thưởng thì dẫu hay dở thế nào, cũng xin y ước, cứ theo số thứ-tự mà tặng giải, nhưng hễ các giải cao mà không được văn hay thì thật là cả làng văn ta đeo tiếng.

Vả từ xưa đến nay, cuộc thi văn bao giờ cũng vậy, hễ đến khi hết hạn, vẫn có ông thường phàn-nàn là không được biết sớm một chút, để đủ cái thời-giờ mà gọt-dũa câu văn. Những tay đại-bút của các bực lão-sư túc-nho tại chốn hương-thôn, cũng có chỗ chuông báo chưa khua động đến tai các cụ. Thế thì bản-quán cũng chẳng vội gì, xin nhất định gia hạn thêm một tháng nữa.

Bản-quán.

Khôngz-giaoq vo'iq hocj-thuyêtq mo'iq

Mới đây ký-giả có thuật qua lời bàn của một nhà ngôn-luận Tàu nói về việc nên bảo-tồn Khổng-giáo, nay lại xin thuật qua lời của nhà ngôn-luận ấy nói vì cớ gì mà nên bảo-tồn Khổng-giáo, Khổng-giáo với học-thuyết mới thế nào và có ích lợi cho xã-hội thế nào, tưởng cũng là câu chuyện thiết thời ở cái buổi tân cựu giao thời này vậy.

Có người nói: «Từ khi phong trào ở phương Tây tràn trải sang, người Trung-quốc đều xô nhau về học thuyết mới và văn-hóa mới, mà ông cứ hơn hở nói Khổng-giáo, là cái học-thuyết đã xướng khởi từ hơn hai nghìn năm, chẳng hóa ra hủ lậu lắm du?»

Thưa rằng không phải. Người đời nay đua nhau nói về cách sinh-hoạt, rồi lại chia rẽ ra mà nói: cách sinh-hoạt về tinh-thần, cách sinh-hoạt về vật-chất, sự thống-chế của cách sinh-hoạt, mấy câu ấy chẳng phải là cái học thuyết rất mới và rất hợp thời đấy ư, nhưng mà đức Khổng-tử đều đã nói rồi, chỉ có cái danh-hiệu không giống mà thôi.

Đức Khổng-tử bảo thầy Nhiễm Hữu rằng: «Dân đã đông rồi, thì phải làm cho dân giàu, dân đã giàu rồi, thì phải dạy dân». Này làm cho dân giàu, tức là cách sinh-hoạt về vật-chất, dạy dân tức là cách sinh-hoạt về tinh-thần; còn như làm cho dân giàu, và phải dạy dân, thì là chức-trách của những người có quyền-vị, tức là sự thống chế của cách sinh-hoạt. Những cái mà người đời nay khoe là mới là lạ nghĩa lý cũng đã bao-hàm ở trong mấy câu ấy rồi.

Người nay chỉ đau-đáu về việc ấm no, thì thấy Mạnh-tử cũng đã nói đến luôn. Thầy Mạnh-tử vốn là người khéo học đức Khổng-tử, đọc những lời của thầy [illegible] ấy rằng: Mỗi người dân phải chia cho năm mẫu ruộng, và đừng làm cho dân bỏ mất cái mùa nuôi gà lợn chó dê, thế thì sự no ở đó rồi; những nhà thường trong vườn phải giồng dâu, cho đàn-bà chăn tằm, thì người sáu mươi tuổi có thể được mặc tơ lụa, thế thì sự ấm ở đó rồi. Ở trong sách Mạnh-tử, nói đi nói lại đến mấy lần, đó tức là cái nghĩa làm cho dân giàu của đức Khổng-tử.

Người đời nay lại đua nhau nói việc giáo-dục, thầy Mạnh-tử cũng thường nói: Lập ra nhà tường nhà tự và nhà học-hiệu để dạy dân, đời Hạ thì gọi là nhà hiệu, đời Thương thì gọi là nhà tự, đời Chu thì gọi là nhà tường, còn cách học thì ba đời cũng giống nhau (đời Hạ, đời Thương và đời Chu, gọi là ba đời) đều là để tỏ sáng cái đạo thường làm người, mà cái tôn-chỉ giáo-dục đã định rồi, và cái chế-độ học-hiệu cũng dần đủ rồi. Thầy Mạnh-tử lại giải nghĩa thêm rằng: nếu làm cho dân giàu mà không biết dạy dân, thì gần như giống muông giống chim cùng với lời nói của đức Khổng-tử đã làm cho dân giàu thì lại phải dạy dân, thật là không sai một tí nào.

Đã đành rằng thế, nhưng mà ai là người làm cho dân giàu và dạy dỗ dân, tất phải người có quyền vị mới được. Đức Khổng-tử và thầy Mạnh-tử đều có tài đức mà không có quyền-vị, cho nên ngày ngày thuật lại chế-độ của tiên-thánh-vương, về bảo cho các vua chư-hầu buổi ấy, mong cho họ biết tìm dùng mình để thi-thố cái cách-thức làm giàu và dạy dỗ dân, để cho cái nghĩa là thống-chế về đường sinh-hoạt, mà người nay gọi là sự cốt-yếu ở trong xã-hội, cũng gần gần như thế. Cho nên tôi nói rằng những cái học-thuyết mới ở đời nay, đức Khổng-tử đã nói cả rồi, chỉ có cái danh hiệu không giống nhau mà thôi. Lại còn có một điều rất cốt thiết nữa, là học-thuyết của đức Khổng-tử, việc gì cũng gốc ở nhân nghĩa đạo đức, rồi sau những việc làm giàu cho dân và dạy dỗ dân, đều dựa đó mà làm, tức là quyền thống-chế về đường sinh-hoạt, không đến nỗi để cho giả dối mượn thế để làm những việc hại người lợi mình, đó thì người đời nay chưa từng nói đến, mà ta phải noi theo lời đức Khổng-tử để làm qui tắc. Nếu không thế, làm giàu cho dân mà không khắp, thì cái họa tranh cướp nổi nên; dạy-dỗ dân mà không có gốc, thì cái lời gian-tà thâm vào, cái nghĩa-tượng rồi loạn ghê gớm ở Trung-quốc ngày nay, thật là cái chứng cớ rõ ràng lắm. Những người còn cho học-thuyết của đức Khổng-tử là trần hủ, mà muốn bài bác đi, hẳn còn cho sự rối loạn ngày nay là chưa đến cực điểm, mà muốn đổ dầu thêm hay sao, cái ấy thì tôi không dám biết và cũng không nỡ nói đến.

H. T. B.

HAIF DAMF

Hay chữ lỏng

Đất Hà-thành có ông hay chữ lỏng, thấy các nhà văn sĩ thường tự xưng «**Bỉ-nhân** 鄙人» *nghĩa là con người bỉ-lậu này, nghe lấy làm hay hay, cũng bắt-chước xưng* «**Bỉ-nhân**».

Sau lâu ngày ông chán chữ «**Bỉ nhân**», *lại cầu-kỳ tự xưng* «**Bỉ-phu** 鄙夫» *nghĩa là một đứa bỉ-lậu này. Vì thế ông nổi tiếng hay chữ.*

Một hôm, ông viết thư cho một bà giáo còn con gái, nghĩa là bà chưa có chồng, cũng tự xưng «**Bỉ-phu**». *Bà giáo giận mà mắng ông là thằng dốt. Vì hai chữ* «**Bỉ-phu**» *cũng có thể cắt nghĩa là thằng chồng bỉ-lậu này. May mà bà giáo chưa chồng, nếu có thì...*

«Chẳng thà dốt đặc cho rồi,
«Còn hơn hay lỏng cho ruồi nó tha.
«Những khi nói với các bà,
«Khuyên ai chớ có xưng là Bỉ-phu.
«Lần đầu hãy thứ lỗi cho.»

Hif-dinhf, Nguyênw-va'n-Tôi

Vì chủ mắng mà mổ bụng tự tử

Một chàng thiếu-niên, tên là Roger Somnier, 18 tuổi, làm công cho hiệu thịt kia ở số 24, phố Boissy d'Anglas (Pháp), không biết vì có thất thố điều gì, bị chủ mắng cho một trận đáo để và dọa đuổi đi, không cho làm nữa.

Chàng thiếu-niên lấy làm bức ức lắm, liền nhảy sổ ra cái bàn chặt thịt phăm phăm vớ lấy con dao lớn tướng, đâm ngay vào bụng một nhát rất ghê gớm, ngã quay ra, bất tỉnh nhân sự, máu mê đầm đìa, mười phần chưa còn sống được một.

Hỏa-diệm-sơn Pelée lại phun lửa

Sau trận phun lửa năm 1902, đã làm hại cả một tỉnh Saint-Pierre, hỏa-diệm-sơn Mont Pelée ở xứ Martinique hình như yên nghỉ cho mãi đến năm nay hai tháng trước đây, núi lại bắt đầu phun lửa, nhưng không dữ dội lắm.

Hôm 2 décembre có tin ở Fort de-france điện về rằng hỏa-diệm-sơn Pelée tự nhiên lại phun lửa. Lần này thì dữ-dội hơn lần trước nhiều. Tro và khói trong miệng núi phun ra, bay vùng xa đến ngoại 8 km về phía tỉnh Saint-Pierre, mà cao đến 4000 thước. Chưa rõ vùng thôn-quê ở dưới núi lửa có bị tai hại lắm không.

TIN NƯƠCQ TAUF

Ngày 2 Décembre 1929

Phùng-ngọc-Tường sắp bị giải đến Nam-kinh

Có tin ở Thượng-hải rằng Triệu-đài-Văn là trưởng bộ nội-chính có nói Diêm tích-Sơn đợi sau khi việc quân đã dẹp yên, lập tức giải Phùng-ngọc-Tường đến Nam-kinh để đợi lệnh xử trí. Ý Tưởng giới-Thạch đợi sau khi Phùng-ngọc-Tường đến kinh rồi phải tổ-chức ra một ban ủy-viên đặc biệt để xét xử.

Trương-ngọc-Lương đã bị nước Nga khuất phục

Có tin ở Thượng hải rằng Vương chính-Đình dẫu không nhận có việc Đông tam tỉnh trực tiếp giao thiệp với nước Nga, nhưng xét về sự thực thì Trương-học-Lương quả đã phải nhượng bộ nước Nga, không còn ngờ gì nữa. Nghe đâu chính-phủ Giang-ninh từng thông-điện cho chính-phủ Nga xô-viết, đề nghị triệu tập đại-biểu hai phương để đàm phán.

Người ta nói nguyên nước Nga hai lần cố ý dùng quả bom ném máy bay dữ dội vào bờ cõi Trung hoa, dùng cái thủ-đoạn dọa nạt để cưỡng bách Trương-ngọc-Lương phải nghe theo lời yêu cầu. Hiện Trương đã sai Thái vận Thăng, Lý-thiệu-Canh đến Tuy-phần-hà để trực tiếp giao thiệp với nước Nga.

Quân Nga đánh Bác-khắc-đồ

Hồi 7 giờ ngày 28 hơn năm nghìn binh, quân Trung-hoa hết sức cưỡng lại, thành ra đánh nhau dữ dội.

Trưa ngày 29 hơn 20 chiếc máy bay Nga bay đến Bác-khắc-đồ ném hơn hai trăm quả bom xuống, nhà ga bị đổ sụt, hai đoàn xe hỏa bị cháy, các nhà cửa nhân-dân bị cháy hơn ba vạn nóc, bao nhiêu các cơ quan thông tin đều bị đốt cháy, quân Nga và quân Trung-hoa bị thương và bị chết hơn 30 người.

Vương-chính-Đình từ chức

Có tin ở Thượng hải rằng Vương-chính-Đình vì vấn-đề Trung-Nga bị các giới công-kích dữ-dội, sau khi ra ở Thượng-hải, thái-độ rất buồn bã, quyết từ chức trưởng bộ ngoại giao. Có tin đồn Ngũ-triều-Khu hiện là đại sứ ở nước Mỹ sẽ thay Vương.

Tưởng-giới-Thạch phái quân xuống Quảng-đông

Hai sư-đoàn bộ-hạ Thạch-hữu-Tam đã phụng mệnh Tưởng giới-Thạch đến Nam-kinh, định chia đi mười chiếc tàu xuống Quảng-đông, do Thạch-hữu-Tam thân tự đốc suất.

Tưởng-giới-Thạch hạ lệnh các đạo quân trung-ương hạn trong một tuần lễ phải đến cả Quảng-đông.

(Dịch báo Tàu)

Ngày 5 Décembre 1929.

Việc chiến-tranh ở Quảng-đông

Hưng-cảng. — Quân của Quảng-châu đánh nhau với quân của Trương-phát-Khuê dữ-dội ở gần Tam-thủy, và được thắng lợi đôi chút.

Phi-bính Quảng-châu hết sức phóng pháo vào các đồn địch-quân.

Ở Quảng châu, nhân dân lo-sợ. Bọn cộng-sản nhân dịp ấy mà quấy rối. Có bắt nhiều người, và ngày hôm qua lại xử-tử nhiều người.

Việc giao-thiệp với Nga

Bắc-bình. Các đại-biểu Nga, và Trung-hoa ký với nhau một bản án-văn ở Nikolsk-Ussurik ngày hôm qua, việc quản-lý đông thiết-lộ lại để lại như cũ.

Lại một việc khởi nghịch

Bắc-bình. — Việc Tùy-hiệu-Tân khởi nghịch thành ra việc to. Quân khởi-nghịch chiếm lấy các toa hỏa-xa, nên đường hỏa xa từ Bắc-bình đến Thượng-hải không đi lại được.

A. R. I. P.

Tin Nam-kỳ

SAIGON

Chuyện cướp giật 32.000$

Vì sao cái mưu sâu của chú Lưu-Cửu lại bại lộ?

Về vụ cướp giật này, báo Trung-Bắc nói đến đã nhiều lần. Nay xin kể rõ vì sao đến nỗi chú Lưu-Cửu thò mưu gian ra.

Chú là người làm việc cho hiệu Nam-long. Bữa đó chủ sai đi đến Đông-dương ngân hàng lĩnh một số tiền là 31 ngàn tám trăm đồng.

Vài giờ đồng hồ sau chú hốt hoảng chạy về nói với chủ rằng bị bợm ném hồ tiêu vào mặt mà giật mất gói bạc rồi. Chú lại thêm: khi nó giật chạy, tôi có đuổi theo, xong vừa tới ngang đường xe-điện thì mắt tôi nó cay nhức quá, tôi phải dừng lại, không chạy được nữa, rồi vội gọi xe kéo chạy về đây liền.

Chủ hiệu Nam-long nghe vậy, liền phái một người lên cái xe kéo mà Lưu-Cửu mới đi về đó, bảo tên kéo xe chỉ rõ Lưu-Cửu đã gọi xe bước lên ở quãng nào.

Xe kéo về Saigon đem lại ngay chỗ góc đường Pellerin và Đỗ-hữu-Vị, nói: «Hồi nãy chú ấy gọi xe tôi ở đây!

Té ra chẳng hợp với lời nói của Lưu-Cửu.

Qua bữa sau cò bóp bảo Lưu-Cửu phải dẫn cả mọi người lại trước nhà băng, mà dẫn lại đầu đuôi việc này; khi đi tới chỗ đường de la Somme trước cửa nhà Yeng-Seng mật-thám còn nhặt được miếng giấy gói bột ớt. Chú Lưu-Cửu nói quyết cái gói đó hôm qua chúng đã ném vào mắt mình. Coi lại giấy ấy là một miếng giấy có nhúng dầu nên trong trong. [illegible] một mi[illegible]nhóng của cậu ta thấy ngay có gói bột ớt hồi nãy chẳng sai. Lính mật thám lấy hai miếng ráp thử lại thì chỗ xé rất ăn nhau.

Tuy vậy Lưu-Cửu cứ chối mãi. Mưu gian đã lộ nên chú đã bị giam vào khám rồi. Mật thám còn truy nã cho ra bọn tùng đảng.

Chín người học trò trường Pétrus-Ký bị bắt

Vừa rồi chín người học trò trường Pétrus-Ký bị bắt. Hôm 26 novembre có bốn người được tha ra là Chung-Tót, 15 tuổi; Ngô-văn-Phi 15 tuổi, Lê-tình-Bao 15 tuổi, và Nguyễn-văn-Lợi học trò năm thứ ba. Bốn cậu này được tha là vì còn trẻ quá.

Còn mấy người kia là, Hạ-văn-Cương 18 tuổi, Ng-khắc Cung 17 tuổi, Trần-văn-Hoan 17 tuổi, học năm thứ ba và Bùi-công-Quang 17 tuổi học năm thứ tư (M. Bùi-công-Quang này học trường Huỳnh-khương-Ninh), Trần-văn-Bửu tự Ba-Bửu thư-ký Bách-phần là hội trưởng hội kín cộng-sản này, ở đường Arras số 160, Ng-tự-Điệp thư-ký sở hỏa-xa nhà ở đàng Reims là phó-hội trưởng. Hiện mấy người này đều bị giam vào khám lớn.

Những người học sanh này bị bắt, là vì có tìm thấy truyền đơn cộng-sản để trong rương.

C. L.

BIÊN HOA

Điên hay sao

Mới đây, một chàng thanh niên tên là Được, độ chừng ngoài 20 tuổi, không rõ ở đâu, mình mặc quần áo tây trắng đã rách bẩn, chân đi đôi giầy trắng quá rộng, đi đứng coi lạ lắm.

Vậy mà không hiểu tiền đâu chàng ta nhiều quá, có tiền nhiều mà không đến chỗ đô-hội như Saigon, Chợ-lớn mà ăn tiêu lại đến chợ Biên-hòa ngồi trên thềm nhà kia, rồi mở gói bạc ra đếm những giấy bạc lớn nhỏ đủ thứ, bất kỳ thấy người nào đi gần đó cũng gọi lại đưa giấy bạc 5 đồng bảo mua hộ đồ gì đáng vài ba đồng, còn dư bao nhiêu cho người đó hết.

Có người thấy Được có số bạc to như thế, mà xem kỹ lại người không đáng bự giàu sang, sinh nghi, liền mau gọi lính quận châu thành đến bắt chàng đem về cho quan chủ-quận tra hỏi. Quan chủ-quận hỏi Được làm gì có nhiều bạc như vậy? Được trả lời: «Tôi chỉ có 50 đồng mà thôi, chớ đâu có nhiều.» Quan chủ quận bảo đếm số bạc trước mặt, mà chàng cũng không hiểu, nói một cách u ơ quá. Hỏi cặn kẽ chàng ta nói số bạc đó đánh xóc-đĩa ăn được. Tuy nói vậy mà coi gương mặt lờ lão, hình như người đã mất hồn.

Quan chủ quận nghi chắc số bạc đây trộm cắp chi đó, nên hỏi gặng thì Được lại nói số bạc: đó nó ăn cắp của một ông hộ-trưởng ở Xóm-chỉ (Chợ-lớn).

Cũng một việc lạ! ông hộ trưởng nào mất của mà không trình báo? Hiện nay tên Được phải giải về quan dự-thẩm Saigon để tra hỏi, coi có quả như lời nói khai đó chăng? Tên Được này là quân gian hay người điên.

CA-MAU

Một bọn cướp có súng ống lấy mền tẩm dầu hỏa quấn vào mình một người con gái dọa đốt để tra của

Hồi quá nửa đêm hôm 29 novembre, một toán cướp có đủ súng ống kéo nhau vào nhà M. Phan-văn-Nhi ở làng Khánh-a, tỉnh Ca-mau. Lúc bọn cướp ở ngoài phá cửa thì M. Nhi lại không có trong nhà.

Bọn cướp vào bắt đứa con gái bé 15 tuổi của chủ nhà, dọa nếu không chỉ chỗ giấu tiền, sẽ bị đốt cháy. Chúng vừa nói vừa đem một cái mền dạ tẩm dầu hỏa quấn quanh người đứa bé rồi đánh diêm chực đốt thực. Con bé sợ quá phải chỉ chỗ bố mẹ nó cất tiền. Chúng phá cả tủ ra lấy đồ nữ trang. Mất tất cả chừng hơn 600$. Đoạn chúng xuống thuyền chèo đi mất. Lúc ấy con bé mới kêu được dân làng kéo đến thì bọn cướp đã trốn mất rồi.

TIN THÊZ THAO

Cuộc Tennis chiều hôm qua

Giao thắng Fleutot 6/3, 6/1,
Thoại thắng Bính 7/9, 6/3, 7/5,

Cũng như hôm 5 Décembre, chưa đến 2 giờ, người đã đến vườn quần [illegible] một chỗ nào. Phía người Tây ngồi cũng [illegible] Fleutot, họ mới kéo đến.

Trận đầu Thoại (Nam-kỳ) tranh đấu với Bích (Bắc-kỳ) cả hai người chơi cùng hay, nhưng cứ theo dư-luận anh em thể-thao thì Bính xuất sắc hơn Thoại. Tuy vậy mà rủi thay trong ba set, Bính bị chuột rút tay hai lần, anh em bóp mãi mới lại ra chơi được, thành thử phải thua 7/9, 6/3 và 7/5.

Đúng 4 giờ, mới bắt đầu trận Giao-Fleutot. Giao đã khỏi tay, ra sân quần được, thực là không phụ lòng anh em ngoài Bắc.

Mới vào jeu đầu, tuy Giao để cho Fleutot được, mà ai nấy đã đoán chắc Giao thế nào cũng ăn đứt. Quả vậy, đến jeu thứ nhì Giao Fleutot chạy khắp sân, mệt nhoài người. Tiếng vỗ tay của khán-giả Tây, Nam ngợi khen tay vô-địch đánh đôi Mã-Lai không ngớt. Từ đó giở đi Giao ra hết lực, thắng set đầu 6/3.

Trong set thứ nhì tuy Fleutot bắt chước Giao mấy bận, cho Giao chạy mà không ăn thua gì, Giao thắng luôn 6/3.

Fleutot vẻ mặt nghiêm-nghị, thường cứ đánh quả bóng đi rồi lại chạy lên mi-court chờ bắt. Còn Giao dáng đĩnh đạc, vẻ mặt lúc nào cũng tươi cười, anh em ai cũng rất hoan nghênh.

Các hội bóng tròn đặt tiệc tiễn biệt anh em Nam-kỳ

Có tin rằng xong cuộc tranh đấu hôm chủ-nhật 8 Décembre này các chiến-tướng Nam-kỳ nghỉ ngơi một ngày, rồi thứ hai đi Nam-định. Chiều thứ hai tại Nam-định sẽ có nhiều cuộc tranh đấu lớn. Đến thứ ba anh em thể thao Nam-kỳ sẽ từ biệt Nam-định mà đi Haiphong. Bởi anh em thể-thao Nam-kỳ sắp từ biệt đất hà-thành, nên đến 5 giờ chiều mai, tại hội quán K. T. T. Đ. sẽ có một tiệc trà của anh em các hội bóng tròn *Stade Hanoien*, *Eclair* và *La Lance* đặt ra để tiễn anh em thượng lộ được may mắn bình yên.

HAIPHONG

Cuộc đua ngựa

Đến ngày 15 décembre đúng 14 giờ sẽ có cuộc đua ngựa. Cả thảy có 4 giải.

Giải Automne chạy 1500m. Nhất 100$, nhì 20$, nếu có 5 con chạy thì ba được lấy tiền về.

Giải Omnium des 3 ans chạy 1200m. Nhất 150$, nhì 30$, ba 10$ nếu có 8 con chạy thì tư được lấy tiền về.

Giải Lotus chạy 1600m. Nhất 125$, nhì 25$, nếu có 5 con chạy thì ba được lấy tiền về.

Giải Myosotis chạy 1800m. Nhất 125$, nhì 25$, nếu có 5 con chạy thì ba được lấy tiền về.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

VỀ VIỆC QUAN CÔNG-SỨ NHẬT Ở TRUNG HOA TỰ SÁT CŨNG VÌ TÌNH

Trước đây có tin rằng quan công-sứ Nhật ở Trung-hoa là Tá-phân-Lợi (Saburi) sau khi trở về Đông-kinh, ngày 30 Novembre bỗng dùng súng tự sát trong một gian phòng tửu-điếm Phú-sĩ-ốc. Cái nguyên-nhân tự sát chưa ai hiểu ra thế nào, nay thấy trong báo Tàu có đăng tin ở Đông-kinh nói rằng:

Cái nguyên-nhân Tá-phân-Lợi tự sát, bộ ngoại giao Nhật không nhận có quan hệ về vấn-đề điều ước vì ý kiến trở-ngữ và cũng không có vì đau ốm gì. Xét ra Tá-phân-Lợi từ sau khi người vợ yêu là em gái Tiền-thôn-hầu mất đi, lúc nào cũng tỏ ra ý rất phiền não, về sau có rân ríu mối tình với một người con gái, đó chính là một cái nguyên nhân tự sát rất lớn.

Tá-phân-Lợi vào khoảng đêm khuya ngày 29 tức là ngày kỷ-niệm năm thứ ba người vợ mất, vào trọ trong tửu-điếm Phú-sĩ-ốc ở dưới cung Sương-căn, có nói với mọi người trong tửu-điếm rằng chừng độ 6 giờ sáng hôm sau sẽ ra đi. Nói rồi đóng chặt cửa phòng lại. Đến 6 giờ 20 phút sáng hôm sau, người trong tửu-điếm không thấy Tá-phân-Lợi dậy, liền lấy khóa mở cửa vào xem thì thấy Tá-phân-Lợi đã nằm vật ở trên giường, mình đầy những máu liền hô-hoán lên, mọi người đổ vào xem, mới biết là tự sát. Có một điều lạ quá là Tá-phân-lợi dùng súng tự sát mà trong tửu điếm không ai nghe thấy tiếng súng cả. Đạn do trên gò má bên hữu suốt vào gân xương sống, chỉ một phát là chết ngay.

Sau khi ấy di hài Tá-phân-lợi đã xe ra để ở quan-đệ bộ ngoại-giao, vì tôn trọng lời nói của Tá-phân-Lợi lúc còn sống gửi cho Tiền-thôn-hầu, hết thảy các nghi-thức về tang sự đều không dùng cả. Xe thẳng di-hài đến trường hỏa táng để phần hóa, đem chôn ở bên mộ người vợ trước tại chùa Cát-tường.

(Dịch báo Tàu)

Các rạp chớp bóng Nhật

Có thông-ngôn giải nghĩa cho người đi xem.

Ở Nhật-Bản cũng như ở xứ ta, các phim ảnh thường vẫn phải thuê ở Âu-châu hoặc Mỹ-châu. Phim ảnh Mỹ thì dùng chữ Anh mà phim-ảnh Âu thường dùng chữ Pháp. Người đi xem ít người hiểu được thứ chữ chiếu trên màn, nên vừa đây hội liên-hiệp các nhà chớp bóng có đặt ra một hạng thông-ngôn, chuyên về việc giải dẫn sự tích các trò cho công-chúng hiểu. Hiện nay ở Nhật có 2 500 nhà chớp ảnh, mà phải dùng đến 5.700 Katsuben (thông-ngôn) trong số ấy có 180 thông-ngôn con gái.

Được làm chức thông-ngôn này không dễ, cần phải có bằng sơ-học tốt nghiệp và giấy phép của bộ Nội-vụ cấp cho.

Bọn thông-ngôn này đang kiếm ăn dễ thì bỗng rồi lên thứ phim ảnh nói được. Chắc các ngài đọc báo ai cũng đoán ngay là các thầy với các cô thông rất ốc-cấm với thứ phim ấy.

Một chiếc máy bay không có đuôi

Vừa đây, tại trường bay Tempelbot (Đức) phi-công Gaenther Groenhoff đã bay thử chiếc máy không đuôi vừa chế tạo xong. Chiếc tàu-bay này cũng như mọi tàu-bay khác, có đủ hai cánh, động-cơ, nhưng cái thân rất ngắn, đủ người ngồi cầm lái, chứ không dài như cái đuôi các máy bay khác. Nom chiếc tàu-bay này chỉ thấy hai cánh dài ở giữa có một mẩu thân mà thôi. Cuộc bay thử lần đầu này kết quả rất mỹ-mãn.

Diêm và Phùng

Thực không khác tấn tuồng Tàu

Một tờ báo Tây ở Bắc-kỳ có đăng một chuyện về việc chiến-tranh Tàu, xem cũng lý thú, tưởng nên thuật qua ra đây.

Một bọn phóng-viên các báo ngoại-quốc, đến tận Thái-nguyên phủ là chỗ Phùng ngọc-Tường và Diêm-tích-Sơn xin hội-kiến cùng hai tướng ấy. Phùng tiếp ngay các nhà báo và tuyên-ngôn rằng việc khởi binh chống lại Chính-phủ này, đứng đầu là Diêm và Phùng. Thực ra Diêm là tổng-tư-lệnh, còn Phùng là tay phải của Diêm.

Các nhà báo xin vào yết-kiến Diêm, Diêm từ chối.

Lúc về Bắc-kinh, các báo đều đăng rõ cuộc hội-kiến cùng Phùng. Được vài ngày Diêm đánh điện-tín lên các báo xin cải-chính rằng Phùng tuyên-ngôn sai. Ngay khi ấy lại có tin của Chính-phủ Nam-kinh báo rằng Diêm-tích-Sơn đã nhận lời Chính-phủ mời lĩnh chức phó-tổng-tư-lệnh các đạo quân Chính-phủ.

Hiện các báo ngoại-quốc ở Bắc-kinh rất khó nghĩ. Diêm là thủ-lĩnh bọn quân nghịch ư? Diêm là phó tổng-tư-lệnh quân Chính phủ ư? Diêm lĩnh cả hai chức ư? Có lẽ chỉ riêng Diêm mới biết đích mình đứng vào địa vị nào.

Nhận lời ăn cơm thết, rồi vô cớ không đến, có phải bồi thường hay không

M. Smith, ở Sierra-Leone, trước làm nghề bán hàng sách, bây giờ làm nghề dạy khiêu vũ, bị một người đồng châu là M. Williams trước làm thợ trồng răng, bây giờ làm công với nhà buôn, kiện tại tòa án Courbevoie, về tội nói xấu tại nơi công chúng.

Đến tòa M. Williams bị kiện lại rằng đã nhận lời M. Smith mời cả ông lẫn gia quyến đến ăn cơm, rồi sau đến ngày giờ ấy không thấy đến, mà cũng không có lời từ tạ trước, làm cho M. Smith giết mất nhiều gà vịt vô ích, vậy xin tòa bắt M. Williams bồi thường cho.

Tòa xét ra rằng việc nhận lời ăn cơm thết, chẳng qua là một việc nhận lời về đường thù tạc, như là việc nhận lời giả thú mà thôi, nếu sau không y lời, không thể đòi tiền bồi thường được nhưng lúc vì có gì không y lời, mà không báo cho người ta biết trước, đến nỗi để tổn thiệt cho người ta một cách vô ích thì cũng phải bồi thường cho người ta. Vì vậy M. Williams phải tòa án bắt đền cho M. Smith số tiền phí tổn về bữa cơm hôm ấy.

VIỆC HÀ-NỘI

Thời tiết

Lúc 10 giờ sáng: 20 độ

Giá bạc

Kể từ ngày 7 Décembre 1929, giá bạc ở kho Nhà nước định là 10 fr. 35.

Phòng Canh-nông Bắc-kỳ đối với việc mộ phu sang Tân-đảo

Vì trước đây, các hội-đồng dân cử cùng viện Dân-biểu có trình-cầu cho giảm số phu mộ sang Tân-đảo, nên hồi đầu năm nay, quan Toàn-quyền có ký nghị-định định rằng trong năm 1929, số phu Bắc-kỳ cho mộ sang Tân-đảo không được quá số 2 500 người.

Tuy vậy, nay xét ra trong năm 1929, số phu Bắc-kỳ mộ sang Nouvelle Calédonie tới 3.000 người, thành thử thặng hơn cái số-hạn quan Toàn-quyền đã định 11 500 người.

Vì lẽ ấy, nên mới đây, phòng Canh-nông Bắc-kỳ có đệ trình quan Thống-sứ một tờ phản kháng về việc ấy, và xin ngài ra lệnh từ rày số phu Bắc-kỳ mộ đi Nouvelle Calédonie không được quá cái số hạn đã định, vì rằng Bắc-kỳ đương cần dùng đến nhiều nhân-công để mở-mang mọi công-việc.

Trường âm nhạc

Trường âm-nhạc định mở một lớp dạy hát cả đàn ông và đàn bà (choeur mixte) để nay mai có thể trổ tài ở trước công-chúng, hoặc là hát có họa nhạc, hoặc là hát không.

Muốn được thật hay thì cuộc hát của trường âm nhạc ít ra phải có một trăm những tiếng với đàn ông đàn bà, vừa con trai con gái.

Những người tập hát không cần phải biết hay là học âm-nhạc, miễn là có giọng cho đúng thì thôi.

Những buổi dạy hát độ 1 giờ hay 1 giờ rưỡi là cùng, và sẽ mở vào sau buổi cơm tối, mỗi tuần lễ độ một hay hai buổi, và học trong chín tháng từ 15 septembre đến 15 Juin.

Ai muốn xin học thì đến biên tên ngay từ bây giờ, bất cứ ngày nào cũng được, cứ lại phòng thư-ký của trường âm-nhạc ở đường Paginier số 17.

Trường học thử qua cái giọng rồi mới lấy tiền vào sổ, mỗi người là hai đồng và tiền học cả năm là ba đồng cộng là 5 đồng, tiền ấy phải trả trước, ngay lúc biên tên vào sổ.

Mỗi người sẽ được một cái thẻ học-sinh, có thẻ ấy sẽ được một vài cái lợi, thứ nhất là đi xem hát lấy được giảm tiền.

Khi có yến tiệc, hoặc hỉ-hạ, nên mừng bằng rượu VEUVE AMIOT; nhà có việc cũng nên dùng VEUVE AMIOT đãi khách vì nó là thứ Vin mousseux đệ nhất hạng.

Các ngài biết phòng xa là khi có bệnh đến chữa quan đốc-tờ BI-CƠ-MAN sẽ được một ông thầy có giá trị, danh-tiếng, chuyên-môn trông nom.
Hỏi tại: Hàng gió, 33, Hanoi

Kính cáo

Biết bao nhiêu độc-giả hàng ngày cảm ơn về sự quảng-cáo vì nhờ đấy mà lợi-dụng thứ Quintonine, giá có sáu hào bán tại hiệu bào-chế L. *Blanc*. Rue Paul Bert, Hanoi, để tự chế ra được một lít rượu bổ rất tốt bằng thứ rượu vang thường.

Giá mua báo có hạn

	Bắc-kỳ	Công sở và công-dân	Nam-kỳ và ngoại-quốc
Cả năm.....	6$00	10$00	8$00
Sáu tháng...	3 00	6 00	4.00
Ba tháng....	1,60	3,50	2,00
Một tháng...	0,60		1,00

Một tấn kịch bằng chữ Pháp, của một người Nam soạn, nay mai sẽ đem diễn tại Paris

Xưa nay mới có tấn kịch này là tấn kịch thứ nhất, do một người Nam mình soạn bằng chữ Pháp và đem diễn ngay tại diễn-trường Paris.

Soạn giả là M. Vũ-đình-Hai, có chân trong hội Liên-hiệp các báo-giới ở nước Pháp.

Tấn kịch ấy là một tấn bi-kịch, chia ra làm 4 hồi, chủ ý soạn giả cốt đem tấn kịch để trả lời lại một bài của quan nguyên-soái Noguès đăng trong báo *l'Ami du Peuple* ngày 5 Octobre 1929, nhan đề là: *Le communisme en Indochine*

Tiệc mừng các bạn thể thao trong Nam

Tối mai chủ-nhật 8 Décembre, ông Đỗ bá Hoạt và ông Bùi-quang-Ý là hai nhà đại thương ở Hanoi sẽ làm tiệc tại quí xã phố hàng Bông số 74 để mừng các nhà chiến tướng *tennis* ở Nam-kỳ và ông Triệu văn-Yên là hội-trưởng hội Thể-thao Nam kỳ.

Ngài nào có quốc trái Đông-Pháp 50 $ hay quốc-trái quan tiền lấy vô danh mà muốn bán được giá rất cao thời xin chiếu cố đến hỏi hiệu đúc đồng
FONDERIE TONKINOISE
Hoàng-xuân-Lan
N· 53 bis. Avenue Henri d'Orléans, Hanoi
(Phố ngõ Trạm sẽ cửa hiệu Demange)

Thuốc rất tiện cho người có bệnh

Tôi theo lối chỉ pho Cẩm-nang vừa đăng báo xong, có chế thuốc chữa bệnh nếu ai muốn dùng thuốc nấu thành cao hoặc viên, cho đỡ công sắc thang cũng được, mời bệnh-nhân quá bộ lại số nhà 30 phố Julien blanc Hanoi (sau nhà thờ chính, bên cạnh nhà Thương Phủ-doãn) tôi xin phân giải minh bạch, nên chăng sẽ dùng thử, hoặc ở khác tỉnh gửi thư về lấy thuốc tôi sẽ gửi theo cách lĩnh hóa giao ngân (Contre Remboursement).
PHÙNG NĂNG TĨNH

Xe ô-tô tải thuốc của hiệu Bào-chế CHASSAGNE (Sát-Sanh)
Số nhà 59 phố Tràng-Tiền Hanoi

Ngày thứ năm:
Xe ô-tô tải thuốc đi qua các đường sau này:
Hanoi, Gia-lâm, ga Thường-Tín, ga Đỗ-Xá, ga Đồng-Văn, Phủ-Lý, Hưng-Yên, Kim-Động, Yên-Mỹ, Kẻ-Sặt, Cẩm-Giàng.

Các quí khách cần dùng mua thuốc, xin mau mau gửi thư cho bản hiệu. Tiền công cước đã không mất, thuốc lại đưa đến tận nơi.
Nay kính đạt
PHARMACIE CHASSAGNE
E. Lafon & R. Lacaze Successeurs
59 Rue Paul-Bert Hanoi

Cuộc đánh số Tombola của hội Khai-trí

Các ngài có định sắm ô-tô lịch-sự hay là sắm đồ bày tết thì đừng mua vội, vì chỉ bỏ ra có một đồng bạc mà có thể được một thứ trong các thứ sau này:

Một chiếc xe ô-tô kín (conduite intérieure), yên kính, 5 chỗ ngồi, kiểu *Citroën* tối mới thật đẹp thật nhã. — Bộ đồ bày phòng khách Annam rất lịch sự — Bộ bàn ghế phòng ăn gập gụ chạm — Bộ ngũ sự — Xe nhà — Tủ cẩn — Bộ lộ-bộ bằng đồng
Tủ gương chạm — Bình phong chạm — Bộ tam sự — Máy khâu
Bộ đồ chè bằng bạc — Đỉnh lớn — Đồng hồ vàng — Đồng hồ treo Westminster
Xe đạp — Đồng hồ mạ vàng — Tráp bạc và tráp đồi mồi
Chanh thêu và một gối thêu — Điếu ngà và điếu đồi mồi — Đỉnh đồng
Khay khảm — Riềm màn — Đồng hồ chạm cẩm, vân vân.

Là mua ngay lấy một cái vé đánh số **tombola** *của hội* **Khai-trí tiến đức**. *Những đồ ấy sẽ bày ngay tại hội Khai-trí, các ngài có thể đến xem tùy ý. Đến ngày 15 décembre 1929 mở số*

Việc bắt các nhà công thương và các trường tư-thục làm nhiều nhà xí

Trong một số báo trước, đăng bài tường thuật việc Hội-đồng thành phố họp của tòa Đốc lý lại cáo, về chỗ bắt các nhà công-thương và các trường tư phải chiếu số thợ hay số học-trò cứ 20 người làm một chuồng-xí. bản báo có bình-phẩm thêm rằng Hội-đồng xin như vậy là xin một điều vẫn thi-hành đã lâu rồi, vì trường tư-thục xưa nay vẫn phải 20 học-trò một chuồng-xí, mới được phép mở. Nhân bài ấy, ông Trần-văn-Lai, Đông-dương y-sĩ, hội-viên thành-phố có nói chuyện với bản-báo rằng không phải là ông bàn nên buộc các nhà công thương và các trường tư-thục phải có một cái chuồng xí cho 20 người như là tờ lại-cáo của thành phố đâu, kỳ thực thì như thế này:

Nguyên sở vệ-sinh có xin Hội-đồng bắt các nhà công thương, cứ 10 người thợ thì phải có một cái nhà xí. ông Trần-văn-Lai nói như thế thì khó quá, cứ 30 người một cái cũng đủ rồi, mà các trường tư cũng nên 30 người hãy bắt làm một cái. Hội-đồng phần nhiều không nghe bàn cứ lấy số 20 là trung-bình. Về điều ấy có một ông hội viên Pháp đã từng trải việc học ở các trường công-có nói rằng: lệ ấy đến trường công cũng không bao giờ theo được, ông biết có trường đến bốn năm trăm học-trò mới có một cái chuồng xí.

Sự thực trong khi hội nghị là thế, tưởng nên nói rõ lại cho đúng.

Lập trường, bãi trường

Có nghị định bãi trường sơ-học yếu lược Tùng-lênh châu Lạc-yên (Yên-bái).

Tại làng Gia-hội, châu Văn-chấn tỉnh Yên-bái từ đây lập một trường sơ-học yếu-lược.

Cháy

Hồi 1 giờ đêm hôm qua phát hỏa ở đường 75, cháy mất chừng 20 cái nhà, vừa nhà gạch vừa nhà lá. Lính cứu hỏa kéo đến chữa mãi đến quá 4 giờ lửa mới tắt. Thiệt hại chưa rõ bao nhiêu.

Đánh người bị thương

Hồi 7 giờ tối hôm 30 Novembre, chả biết duyên cớ vì đâu mà bọn tên Đỗ-văn-Nam và 2 con là Bạc và Công kéo nhau đến tận nhà tên Lộc chửi rủa, rồi và đánh bố con Lộc bị thương. Sở sen-đầm đang xét việc này.

Đồ ăn trộm

Sáng sớm hôm kia, người lính cảnh-sát số 216 đang đi tuần phố Ngõ-trạm, bỗng thấy một cái xe kéo, mui buông kín mít từ đàng xa lại. Sinh nghi, bắt xe đứng lại để khám. Xe vừa đứng, người ngồi trên xe vùng nhảy xuống chạy mất. Hắn chạy nhanh quá, người cảnh-sát không đuổi kịp, khám trong xe thấy một bó quần áo trong có một bộ dạ sơm, liền đem cả xe cả gói quần áo về bóp.

Xe nhà và xe đạp

Hồi 5 giờ chiều hôm 5 Décembre, chiếc xe nhà của ông chủ nhà chớp ảnh hàng Quạt đang đi ở phố hàng Mã-mây tự đụng ngay vào một chiếc xe đạp đang ra chạy tới. Người không ai việc gì, duy một chiếc tai xe nhà bị gãy thôi.

Các nhà An-nam sang-trọng dùng toàn thuốc lá MELIA (giấy đỏ) thết khách.

Bại cuộc chiến tranh trên mặt bể tàu-ngầm tàu-nổi tàu-bay!
EN PLONGÉE
Tích chuyện trong khi trận mặc-lả cảnh sảy ra trên mặt nước-rất ghê chiếu tại
CINÉMA PALACE
Từ thứ Tư 4 đến thứ Ba 10 Décembre 1929

Tội nghiệp

Hôm 5 Décembre M. Dương-công-Đức nhà ở 9 phố Hà-trung ẵm đứa con gái bé mới được 2 tháng vào nhà thương, đi nửa đường, đứa bé tắt nghỉ.

Cũng hôm ấy, người tài xế Nguyễn-văn-Khao nhà ở 31 phố Bourret ẵm đứa con trai mới được 2 tháng vào nhà thương. Giữa đường đứa bé cũng tắt nghỉ.

Cả 2 cái tử thi đều đem trình bóp cảnh-sát và đưa vào nhà xác.

Cuộc vui tối nay

Nhà hát Tây: Le Scintillante comédie (Jules Romains) — Danses attractions — Le Pélerin comédie (Charles Vildrac)
Cinéma Palace: En Plongée
Cinéma Variété: L'heure exquise
Cinéma Tonkinois: Le Chevalier casse-cou
Quảng lạc: 1· Triệt giang
2· Thôi-tử thí Tề-quân (nữ ban)
3· Vợ chồng xẩm
4· Múa hội bông

Sinh, Tử, Giá-thú

SINH

Tôn-thất-Quý, con M. Tôn-thất-Thủy, 35 tuổi, thư-ký, ở 66 đường Huế.

Lê-thị-Tuyết, con M. Lê-tôn-Cảnh, 44 tuổi, hội họa, ở 15 bis hàng Than.

Phạm gia-Bảo, con M. Phạm-văn-Cao, 50 tuổi, buôn bán, ở 12 Goussard.

Đỗ-thị Hồng-Anh, con M. Đỗ-văn-Tiến, 19 tuổi thư-ký, ở 47 bis Thợ-nhuộm.

Nguyễn-phúc-Lai, con M Nguyễn-phúc-Âm, 35 tuổi, làm thuốc, ở 21 Sông-tô-Lịch.

Nguyễn-thị-Thu, con M. Nguyễn-v-Toản, 38 tuổi, thư-ký, ở 23 [illegible].

Đào-thị-Phượng, con M. Đào-văn-Kỳ, 27 tuổi, thư ký, ở 90 Sinh-từ.

Nguyễn-thị-Trương, con M Nguyễn-văn-Tín, 26 tuổi, bán hàng, ở 73 đường Huế.

Vũ-thị-Tính, con M Vũ-viết-Vinh, 27 tuổi, tài xế, ở 12 Sinh-từ.

HỠI BẠN THIẾU NIÊN Ở CÁC TỈNH muốn học thêm muốn đi thi

Nên học bằng cách gởi thư, bài chữ Pháp (Bài làm, và học mẹo) bài đại-số-học, bài số học, bài tiếng Anh (bài tập dịch, bài dạy đọc).

Mỗi tuần lễ có hai bài chữa, và phê bình.

Muốn hỏi gì, viết thư cho Madame Guézennec, giáo sư.

Số 3, phố Frères Schneider Hanoi.
7.965

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản quán không biết mà trả lời

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Không thương người chết

Người đội Tây Darzac vừa đây tự-tử, lúc xét đến đồ đạc thấy mất một cái bút máy và cái ví da trong có nhiều tiền cùng giấy má vặt vãnh khác. Sở mật-thám truy tầm mãi, nay đã bắt tên bồi trong trại lính là Đào-văn-Nhao 17 tuổi, là đứa đã lấy trộm những vật ấy.

Quân mẹ mìn

Sở mật-thám vừa bắt mụ Ng-thị-Biểu 48 tuổi, buôn hoa quả, quán ở Hà-nam, về tội dỗ cô bé Trần-thị-Phong 11 tuổi, con M. Trần-đức-Pháp là [illegible] dưới tàu *Sophir* rồi đem đi mất. Những quân này tưởng Tòa-án nên trừng phạt cho thực nặng để làm gương cho kẻ khác.

Số 10

LƯỠNG-QUỐC-CHÍ

兩國誌

(Ngô-tam-quế diễn nghĩa)

吳三桂演義

Lịch-sử tiểu-thuyết

(Chuyện một bậc đại anh hùng ở về đời cuối Minh sang Thanh là Ngô-tam-quế thì chẳng phải nói, ai cũng biết là hay. Trong chuyện lại có nhiều những tay nữ hào-kiệt và nữ tiết-liệt. Chọn một bộ tiểu-thuyết Tàu cho thật hay thì khó tìm được bộ nào như bộ này!)

NGUYỄN-ĐỖ MỤC dịch thuật

Trong bọn ca-nhi có một người họ Trần, tên là Nguyên, vốn là con gái một nhà cố-gia ở Thái-nguyên. Nàng tài nghề thi họa đủ mùi ca-ngâm, vì gặp loạn bị bắt, sau bán làm ca-nhi ở Ngọc phong.

Từ khi nàng dự vào nhạc-tịch thì nổi tiếng lẫy lừng, qui-khách vương-tôn xôn-xao kéo đến, đều gọi nàng là Nguyên-cơ. Cái thanh giá của Nguyên cơ đã cao tới mỗi một chén rượu hay gảy một bài đàn, ít nhất cũng bao nhiêu của. Tống-ngọc Trường-khanh, ngựa xe đầy cửa, nào thơ nào quạt, các đồ tặng-hảo cho Nguyên-cơ, còn biết thế nào mà kể cho xiết.

Khi Ngô-tam-quế đỗ đầu khoa thi võ, có lưu ở chốn kinh-thành, từng được gặp mặt nàng, cũng phải chịu là trong tranh «Bách mỹ» đời xưa chưa chắc đã có được hạng người đẹp như thế. Nàng Nguyên-cơ trông thấy Ngô-tam-quế, cũng biết là tay anh-hùng ở đời bấy giờ, thành ra có tình quyến-luyến.

Ngặt vì Ngô-tam-quế bấy giờ, đang ở trong dinh với thân-phụ là Ngô-tương, không dám thường đến cùng nàng, vẫn lấy việc ấy làm đáng tiếc. Đến khi thuộc về bộ-hạ Mao-nguyên-soái, đi ra Bì-đảo thì từ đó hai bên không được gặp nhau.

Tuy vậy mà Ngô tam-quế vẫn cố lòng nhớ-mến nàng Nguyên-cơ, không lúc nào nguôi, đã một lần Ngô-tam-quế viết thư hỏi thăm nàng, và nhờ người làm một bài thơ để tặng cho nàng. Bài thơ như sau này:

« Tiệc vui còn nhớ chốn Thần-kinh,
« Nay bạn Tiên-lang gởi tặng mình.
« Hai khóm hoa thơm cùng một gốc.
« Trăm năm cây quí phải liền cành.
« Gối loan chung mộng hồn chưa tỉnh,
« Khăn lụa đề thơ nét vẫn xinh.
« Bưu-hắt gió thu ngoài cửa ải.
« Đoạn-trường khác ấy biết bao tình! »

Nàng Nguyên-cơ tiếp được thư, tưởng bài thơ ấy là của Ngô tam-quế làm lấy. Nàng nghĩ thầm: nếu vậy thì chàng chẳng những là một tay vũ-tướng, mà lại là một nhà-văn-sĩ nữa. « Nho-tướng phong lưu, xưa nay ít có! » Vì thế mà nàng cũng có lòng trộm nhớ thầm yêu.

Sau này Nguyên-cơ vì có tiếng đẹp mà đồn đến tai một vị quốc-trượng là Điền-uyển, Điền-uyển bỏ nghìn vàng ra để mua nàng. Nàng thấy không được đẹp đôi, có ý muốn từ-chối, nhưng mụ bảo-mẫu một là sợ thế, hai là tham tiền, nhất định ép nàng phải về với Điền-uyển.

Điền-uyển trông thấy nàng Nguyên-cơ xiết bao khen ngợi, mới đổi tên nàng là Viên-viên, cho là một bậc « Tuyệt thế giai-nhân » ít đời được gặp. Từ đó bao nhiêu những mỹ-nữ ca-nhi ở trong phủ xưa nay, đều coi rẻ như trần-thổ. Cung đàn tiệc rượu, chi-chút trên tay, chỉ biết có nàng Viên-viên mà thôi.

Nàng Viên-viên thấy Điền-uyển già xấu, thường uất-ức không được vui lòng. Điền-uyển dẫu khuyên-giải trăm đường, nhưng không thể sao được. Bấy giờ con gái Điền-uyển ở trong cung (tức là bà tây-cung) cũng được Sùng-trinh-đế yêu-qui.

Chỉ vì từ khi thiên-hạ biến-loạn, cướp giặc tung-hoành, Sùng-trinh-đế ngày đêm lo-ngại, mỗi khi bàn đến việc nước thì hai hàng nước mắt lại chảy xuống dòng dòng. Điền-uyển muốn tìm cách làm cho thiên-tử vui lòng, mới bàn với cha xin đem nàng Viên-viên tiến thiên-tử.

Điền-uyển dẫu quyến-luyến nàng Viên-viên, không nỡ dứt tình, nhưng thế không theo cũng không được, đành phải cho nàng Viên-viên vào cung. Sùng-trinh-đế trông thấy nàng như đóa hoa tươi, như vừng trăng đẹp, trong lòng cũng có ý nhủ-thương.

Điền-uyển nói:

— Người con gái này tài nghề thi-họa đủ mùi ca-ngâm, thật là một bậc tiên-phàm, cho nên kẻ hạ-thần không dám giấu làm của riêng, phải đem vào đây để cái đáng thánh-thượng.

Sùng-trinh-đế lắc đầu, rồi thở dài mà phán rằng:

— Người con gái này dẫu là giai-nhân thật, nhưng ngày nay nước-nhà đang gặp cơn biến-loạn, trong lòng trẫm không lúc nào được vui-vẻ. Quốc-trượng đã suy yếu, cũng nên có mỹ-sắc để hầu-hạ trong khi tuổi già.

Điền-uyển không có ý nài tâu, lại đem nàng Viên-viên về phủ; nàng nghĩ lại càng thêm nỗi buồn-rầu. Gặp bấy giờ Ngô-tam-quế được phụng chỉ về bệ-kiến, nàng Viên-viên nghe tin, sực nhớ chàng là một người vẫn có ý quyến-luyến với mình từ xưa, chỉ vì mình sa vào chốn hàn-môn này, mà thành ra khách qua đường để hững-hờ chàng Tiêu vậy.

Nàng Viên-viên ngẫm-nghĩ trong lòng, không khỏi có ý cảm-xúc. Gặp bấy giờ người nhà Điền-uyển nói chuyện Ngô-tam-quế hồi ở Liêu-đông trong mấy năm trời đã mấy mươi lần phá vỡ quân giặc, có nhiều công-trạng, thật đáng là trụ-thạch của nước-nhà.

Nàng Viên-viên nghe nói, lại càng sinh lòng qui mến. Một hôm, nàng đang hầu rượu ở bên cạnh Điền-uyển, trong khi tiệc vui múa hát, bỗng thấy Điền-uyển thở dài một tiếng, có ý buồn-rầu. Nàng Viên-viên vội hỏi duyên-cớ làm sao

Điền-uyển nói:

— Cứ kể cái cảnh ta ngày nay thì thật là khoái-lạc cùng-cực, nhưng « lạc cực sinh bi » cổ nhân thường nói, dẫu Võ-sùng thiên-tử ở đời Lục triều, mà chỉ trong chớp mắt cũng đã thấy gió cuốn mây tan; huống-chi ta còn là kẻ bầy tôi, hãy xem như Kim-cốc của Thạch-sùng, gương kia thật to tày liếp! Vả nước-nhà đang gặp cơn biến-loạn, cướp giặc tung-hoành, ta đây cũng chưa biết sau này rồi ra thế nào vậy.

Nàng Viên-viên nghe nói, liền thừa cơ mà đáp rằng:

— Bấy nay vận nước đang lúc suy-yếu, trong bọn các quan triều-thần kẻ nào gian giảo, thì hối-lộ công-hành, kẻ nào hiền-đức thì văn thơ say-đắm, đều không phải là cái tài cứu-quốc. Quốc-trượng ngày nay phú-quí cùng-cực, chỉ sợ một mai có sự biến-cố, thì hồi trong khi tổ vỡ, trứng kia phỏng còn giữ sao cho được hoàn-toàn. Chi-bằng quốc-trượng chọn xem người nào có thể nương-tựa được thì cùng người ấy kết-giao, để phòng khi gặp sự nguy-nan, bấy giờ sẽ có người giơ tay giúp đỡ.

Điền-uyển nói:

— Nàng nói rất phải! Nhưng ta xem khắp mặt trong bọn triều-thần, cũng khó chọn được ai là người mà ta đáng kết-giao, biết làm thế nào!

Nàng Viên-viên nói:

— Có người đáng kết-giao, chẳng qua Quốc-trượng không lưu ý đến mà thôi. Ngô-tam-quế xuất-thân là một tay vũ-tướng, đóng ở biên-giới trong mấy năm trời, nhiều lần ra trận, đều có công-trạng. Hiện nay một mình thống-lĩnh kể hàng mấy vạn hùng-binh, quân giặc khiếp sợ, triều-đình đang tựa làm một người trụ-thạch; sao quốc-trượng lại quên. Người ấy lúc nhỏ tập võ, lớn lên đi tòng-chinh, chắc không biết « Thanh sắc » là cái gì, nếu quốc-trượng đặt một tiệc rượu, mời Ngô-tam-quế vào trong phủ, lại dùng nữ-nhạc để bày cuộc vui.

(Còn nữa)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo,
15 chân-kính
Mặt và kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá......... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Nhà-Giồng-Răng
Trần-Quang-Minh
199, Rue du Coton, 199
Tonkin Hanoi

MUA HÀNG CÓ THƯỞNG

Kể từ 1er Octobre 1929 này trở đi, bản hiệu xin thưởng những qui khách nào đã chiếu cố đến mua hàng ở bản hiệu.

Vậy xin kính cáo
V. DEMANGE HANOI
40 Boulevard Henri d'Orléans

NHÀ CHO THUÊ

Có 6 cái nhà 2 từng mới làm ở đường số 110, sau chợ Hôm, bắt đầu từ 1er Novembre 1929 cho thuê, ngài nào muốn thuê, xin lại hiệu **ĐỨC-LONG** *ở số 90 phố Mã-Mây, Hanoi mà hỏi.*

Trương-Phúc-Thanh
23, Rue des Cantonnais, Hanoi

Soieries — Nouveautés
Cotonnades
Echantillons sur demande
MỚI VỀ :

Nhiều thứ hàng mặc mùa rét (nhung, satin, gấm, đoạn các mùi) và hàng tơ lụa các mùi trơn và hoa thêu kiểu mới.

Bán buôn và bán lẻ

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Cách vận tải nhanh chóng

Mỗi ngày một tiến-bộ, trong thương trường phải tìm những kế sách mới mẻ để tiện đường giao-dịch với các tỉnh xa, đường xá tỉnh nọ sang tỉnh kia mỗi ngày một mở mang ra nhiều, sự giao thông rất là tiện lợi nhanh chóng chứ không như hai mươi năm về trước đây tỉnh nọ sang tỉnh kia phải đi bộ, ngày ấy sang ngày khác. Vì đi lại khó-khăn như vậy, cho nên nơi này giao-dịch với nơi khác, thường bất tiện. Thí-dụ như là : ai đau yếu bệnh gì mà mời thầy thuốc hay mua thuốc phải chờ đợi lâu, bệnh có thể thành ra quan-trọng được.

Hiện thời bây giờ tuy không giống khi xưa, song mỗi lần ở các nơi xa gửi mua thuốc tại Hanoi cũng vẫn phải đợi một hai ngày. Vì lẽ đó cho nên hiệu Bào-chế Chassagne (Sat-sanh) số nhà 59 phố Tràng-tiền Hanoi chúng tôi phải tìm ra một cách rất nhanh chóng và tiện lợi để hiến các Quý-khách ở các tỉnh mua thuốc của Bản-hiệu đã không mất tiền công cước có xe ô-tô đưa đến tận nơi.

Xe ô-tô của Bản-hiệu sẽ đi qua những nơi sau này :

THỨ-HAI. — Hanoi, Ga Đông-Anh, Phủ-Lỗ, Đa-Phúc, Phúc-Yên Vĩnh Yên, Viêtri, (Việt-trì), làng Trèm-Vẽ.

THỨ-BA. — Hanoi, Phủ-hoài-Đức, Nhổn, Phương-tri, làng Ngọc-Tảo, làng Tây-Mỗ, tỉnh Hà-đông, huyện Thanh-Oai, Phủ-Đình (Vân-Đình), Chợ Tía, Ga Thường-Tín, Ga Văn-Điển.

THỨ-TƯ. — Hanoi, Ga Yên-Viên, ga Từ-Sơn, ga Lim, Bắc-Ninh, Đáp Cầu, Phủ-lạng-thương, Phả-lại, Hai-dương, làng Gia-Lộc, Bần-yên-nhân.

THỨ-NĂM. — Hanoi, Ga Văn-Điển, ga Thường-Tín, ga Đỗ-Xá, ga Đồng Văn, Tỉnh Phủ-Lý, tỉnh Hưng-Yên, Kim-Đồng, Yên-Mỹ, làng Kẻ-Sặt, huyện Cẩm-Giàng.

THỨ-SÁU. — Hanoi, ga Yên-Viên, ga Từ-Sơn, Bắc-Ninh, Đáp-Cầu, Phủ Lạng Thương, Lục-Nam.

THỨ-BẢY. — Hanoi, Thường-Tín, Đỗ-Xá, Đồng-văn, Phủ-Lý, làng An Phú, tỉnh Ninh-Bình, Phát-Diệm, huyện Bình-Lục.

Ở những các nơi đã kể trên này và nhiều nơi dọc đường cái chính sứ xe chạy, Bản-hiệu đã đặt những ông Đại-biểu để trực tiếp các Quý-Khách.

Xe ô-tô tải thuốc đi các nơi của hiệu Bào-chế Chassagne (Sat-Sanh) số nhà 59 Phố Tràng Tiền Hanoi vừa tiện lợi cho các Qui-Khách ở xa cần mua thuốc.

Nay Kính-đạt,
Hiệu **CHASSAGNE** (Sat-Sanh)
Số nhà 59 Phố Tràng Tiền
HANOI.

NAM-ĐỊNH

Hội Bác-Tế

Hội Bác-Tế tỉnh Nam-định yết thị cho mọi người biết rằng :

Ai có phần mộ táng đã lâu năm ở nghĩa-địa Bác-Tế mà để linh tinh trong các khu không theo bảng tối thì hẹn trong ba tháng phải bốc để theo bảng tối. Hạn này kể từ mồng một tháng 11 năm nay cho đến ngày 30 tháng giêng sang năm.

Nếu quá hạn này không làm cải táng thì hội sẽ bốc để quy vào tổng mộ.

Bác-Tế hội kính cáo

CAO BẰNG

Thù cả súc vật ư?

Hôm 29 Novembre, một người buôn bán ở Nước-hai tên là Thong-nhuc-Minh cưỡi ngựa về Cao-bằng. Lúc vào hàng cơm trọ, thì nhà hàng dắt ngựa xuống tàu. Hồi 9 giờ đêm chủ ngựa xuống tàu thăm thì con ngựa đã bị kẻ nào đâm thủng bụng lòi ruột chết mất rồi. Chả biết kẻ kia giết con vật vô tội ấy để làm gì?

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Thuế môn bài

(*Tiếp theo*)

Vô hạn công-ty

Điều thứ 15 — Những thuế môn bài chỉ riêng từng người gia cho người nào thì người ấy chịu thuế.

Tuy rằng những hội vô-hạn công-ty. Lưỡng-hiệp công-ty đã chịu thuế theo một phần thể lệ nhứt định cho một cửa hàng, một tiệm bán buôn rồi mặc dù, song nếu những hội viên đem hàng hóa của hội mà lập riêng tiệm buôn bán thì phải chịu thuế môn bài cả.

Những nhà hội lập ra mà ở hoặc để tổ-chức việc thương-mại kỹ-nghệ của hội thì thấy phải chịu thuế câu pháp thể lệ.

Cái nhà của người hội-viên ở nếu không dùng làm công nghệ của hội thì được tha thuế.

Như vậy thì những nhà dùng làm kỹ nghệ của hội chánh cũng được miễn.

Vợ chồng buôn bán chung

Điều thứ 16. Hai vợ chồng cùng ở chung một nhà, cùng buôn bán một nghề, nếu có tư bản riêng thì chỉ một người chồng chịu thuế cũng đủ.

Vô danh công-ty

Điều thứ 17. — Những hội và công ty vô danh có để ý làm nhiều công-nghệ thương-mại bao nhiêu mặc dù thì cũng bắt thuế theo thể lệ nhứt định theo mỗi công việc kinh danh riêng thuộc về công-nghệ và thương-mại ấy, lại không được trừ cái thuế đánh theo cách thể lệ cân phân riêng cho từng nơi bao giờ.

Những người gọi là hội viên trong một hội thương-mại hay là một công-ty, nếu ai có buôn bán hoặc làm công-nghệ riêng thì thấy phải chịu môn bài cả.

Kẻ đi bán dạo

Điều thứ 18. — Những kẻ mang hàng hóa đi bán dạo làng này qua làng kia, bất cứ là đi bán cho chủ buôn hay là cho chủ chế tạo thì cũng phải chịu thuế môn bài của người ấy và thông thương đi khắp cõi Trung-kỳ.

Những người dung công thương-mại đi lữ thương các nơi bán các kiểu mẫu hàng hóa cũng phải chịu thuế.

Thuế môn bài đồng-niên

Điều thứ 19. — Hết thảy người buôn bán phải chịu thuế môn bài đồng niên bắt đầu từ tháng giêng Tây.

Nhưng mà gặp khi bất kỳ bị chết bị sập tiệm hay bị kiện tụng phải tịch biên mà phải đóng cửa hàng thì cái thuế lệ chỉ phải chịu từ ngày báo cáo sắp tới trước và một tháng theo sau đó. Mà khi báo cáo thì phải đến công môn gần nhứt mà báo đặng chứng cho.

Khi đã thôi buôn bán thì được đòi tiền môn bài lại, song chỉ đòi được hồi trong ba tháng khi đã báo sự ấy thôi.

Trong khi ấy nếu hàng hóa bị bán tù lòng hay là ép phải bán thì cũng bị đánh thuế.

Thôi — Đổi chỗ ở

Điều thứ 20. — Khi nào thôi buôn bán, thì trong một tháng trước người chủ tiệm hoặc người mua lại tiệm ấy phải có đơn xin trước, và phải trả trước thuế môn bài ba tháng.

Khi nào đổi chỗ ở của một tiệm bán buôn hay là công nghệ ở làng này qua làng khác, hoặc tỉnh này qua tỉnh kia, thì tại nơi ở cũ cũng phải có khai và nơi mới đến cũng có tờ khai. Nếu không thì phải nộp thuế cả hai nơi.

Trước khi dọn đi nơi khác thì thuế đồng niên cũng phải đóng nguyên số tại nơi chánh cội.

Những người đã chịu thuế môn bài ở trong chốn địa hạt mà chưa có thuế đánh theo cách thể lệ cân phân mà đến một nơi khác có lệ cân phân ấy thì phải chịu nạp, song chỉ phải nạp trong một thời kỳ còn sót chưa nạp trong khoản thiếu đó thôi.

Lệ ấy khi đến nơi nào thì trả tại nơi ấy.

Nói về sự đóng thuế môn bài

Điều thứ 21. Lệ đóng thuế môn bài thì phải trả trước ba tháng một kỳ — Lần thứ nhứt phải đóng theo khi nhà-nước làm giấy bài-chỉ một tháng.

Kẻ chịu thuế môn bài thường phải tự đóng số bạc thuế trọn một lần thì tiện lợi hơn là chờ cho tòa ngân-khố gởi giấy đòi hỏi.

Như những kẻ buôn bán không định nơi ở hoặc các người chủ bạn hát bầu-gánh hay là các cuộc du-hý ở đi không định nơi, cùng những kẻ làm công nghệ không có cư chỉ nhứt định, thì phải trả toàn số thuế môn bài trong tháng khi nhà-nước làm giấy bài chỉ thu thuế.

Còn nữa

TOURANE

Mở thêm đường mới

Suốt một năm nay, người ta đã hình như đua nhau mà làm nhà mua đất, cứ mỗi tháng lại thấy một đôi cái nhà mới mọc lên ở trên những nơi gò nọ nống kia ; thực rõ ràng là thành thị cải quang một cách rất chóng vậy.

Bởi những chỗ hoang-vu đã lần hồi hóa ra phồn-tụ, thì tất nhiên đường đi lối lại cũng cần phải giao thông, để cho tiện lợi sự tới lui chuyên chở ; cho nên đường sá cũng càng ngày càng mở mang thêm.

Hiện nay có mấy con đường lớn đương mở :

Một đường ở gần xưởng máy gạo đi thẳng lên đường Cây-Thông.

Một đường ở trước nhà-thương Nam, đi thẳng ra hướng bắc và một đường ở gần sở căn-cước đi thẳng lên hướng tây ; cả hai đường ấy đều giáp giới với nhau tại giữa nống cát cao, là nơi đã có nhiều nhà làm thành dãy thành hàng trong độ ít lâu nữa sẽ thành ra mấy đường phố lớn.

Một đường đi suốt từ nơi vạt đất đánh banh ở gần nhà giam tới sát trường Nữ-học.

Đó toàn là đường lớn, bề rộng đến 20 thước tây, còn các con đường nhỏ cũng đương sắp mở mang thêm nữa.

Thời tiết

Năm nay mưa gió thực là nhiều hơn cả ba bốn năm về trước, trong tháng 9 và tháng 10, thực đã không biết bao nhiêu lần lụt dập mưa dồn, lại thêm mấy trận bão nữa.

Tuy mưa gió không làm hư hại nhà cửa nhân vật mấy chút, nhưng mùa màng thì bao tổn nhiều lắm, bởi có ấy cho nên giá gạo cứ mỗi ngày một lên, mãi đến thượng tuần tháng 11 mới hơi cầm chừng lại. Nhưng mà trời vẫn còn chưa tạnh nắng, các nhà nông rất lấy làm lo sợ về mùa tháng ba sang năm.

"FURAN" **Bán chiếu hàng** "S.A.F."
NHÂN DỊP HỘI CHỢ HANOI
Giá rất hạ, kể từ 25 Novembre đến 25 Décembre 1929 mà thôi

FURAN { Standard, 1 máy hãm và đủ đồ phụ............ 32 $ 00
Luxe St Etienne, 2 máy hãm có carter và đủ đồ phụ.... 34 .00

S.A.F. { Kiểu rất lịch sự, 2 máy hãm, rất đẹp, carter, yên, cản nặng, đủ đồ phụ.............. 36 .00

Bán tại : nhà M. DEBIOLLE, 116, đường Quan-Thánh, Hanoi

新民書館
SÁCH MỚI
MẶT - TRÁI - ĐỜI
CỦA NGỌC-THỎ SOẠN
Tân-Dân Thư-Quán xuất bản
Giá bán : 0 $ 25

Ba chữ MẶT TRÁI ĐỜI *chính* NGỌC-THỎ *đã đặt ra, rồi sau nhiều nhà văn thấy hay mới bắt-chước. Nhưng cái nghề bắt chước không bao giờ bằng người sáng-kiến ra*

Cuốn MẶT TRÁI ĐỜI NGỌC-THỎ này toàn những chuyện mới lạ ở trong cái màn bí-mật xã-hội ta. Mục-đích của tác-giả là lật cái màn-đen xã-hội : cho ai nấy trông thấy hết các sự bí mật của những hạng người đeo mặt nạ.

Lật mặt nạ họ tức là được những bài học sử-thế rất hay, rất qui vậy.

3.038

Từ xưa dễ thường chỉ có cuộc TOMBOLA của hội *Khai-trí Tiến-đức* không phải hoãn lại ! — vì trong hai vạn vé mà bán đã hết một vạn rưởi rồi. Vậy ngài nào chưa kịp mua, nên mua ngay đi, kẻo hết vé ! ! !

Mỗi vé : 1 $ 00

Có bán tại bản báo

TÀU TỚI, TÀU ĐI

Tàu *Tonkin* mang thư sang Pháp (đường Nhật) đến thứ ba 10 décembre hồi 15 giờ sẽ từ Haiphong chạy đi Hong kong và ghé Pakhoi, Hoihow và Fort-bayard rồi chuyển sang tàu *Hakone-maru*.

Tàu này có ghé Naples.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe hỏa 6 giờ 55 sáng hôm ấy.

Các tin buôn-bán

Thời giá quốc trái :
Ngày 3 Décembre 1929

3 %.	hoàn dần		85 f. 85
3 ½ %.	hoàn dần		93 f 10
4 %.	vĩnh viễn	1917	97 f 30
4 %.	»	1918	98 f. 10
6 %.	»	1920	[illegible]
5 %.	hoàn dần	1920	128 f. 35
4 %.		1925	124 f 20
3 %.	vĩnh-viễn		81 f.
5 %.		1915-1916	105 f 70

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	11	8
nhì –	11	50
ba –	10	80
Thóc hạng nhất	7	00
Bắp ngô	6	20

PHÒNG KHÁM BỆNH
CỦA QUAN DOCTEUR LOUBET
32, Phố Gia-Long — Hanoi.
Giây nói số 236

Chữa các bệnh đàn-ông, đàn-bà và trẻ-con bằng điện. — Có phòng hộ-sinh. — Giá phải chăng.

"Các quan công nhận là tốt nhất"

Có nhiều thứ rượu bắt trước rượu Tonique Tonkinois, nhưng rượu Tonique Tonkinois vẫn tốt hơn cả.

Bán tại nhà thuốc Montès nhà ba chuông, 54, Phố Paul Bert Hanoi.

SIROP DOMART

Thuốc thần hiệu trị các chứng ho, như ho cam, ho gió, ho đau cuống phổi, ho siễn, ho khan, ho tung cơn.

CÁCH DÙNG

Người lớn cứ cách 2 hay 3 giờ uống một thìa to : trẻ con từ 10 tuổi giở lên cách 2 hay 3 giờ uống một thìa con (cuiller à café).
Uống sa bữa cơm.

PHARMACIE MONTÈS
= 54, Rue Paul Bert - HANOI =

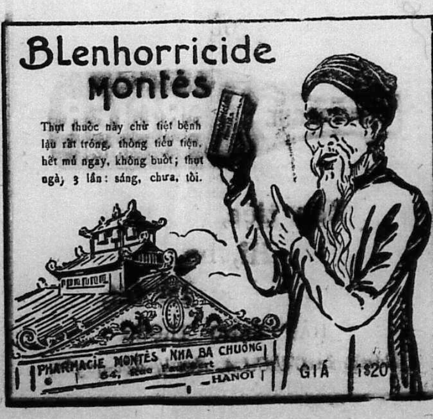

PHARMACIE MONTÈS "NHÀ BA CHUÔNG"
54, Rue Paul Bert
HANOI

Blenhorricide Montès

Thuốc thuốc này chữa tiệt bệnh lậu rất chóng, thông tiểu tiện, hết mủ ngay, không buốt; thuốc ngày 3 lần : sáng, chưa, tối.

GIÁ 1 $ 20

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)
MỖI DÒNG CHỮ 0 $ 10 MỘT LẦN

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Bán một khu đất làm nhà, rộng 6.000 thước vuông ở Đồ-sơn. Địa thế rất đẹp, ở ngay phố chính và trông ra bể.

Hỏi quan ba Schérer 10, cité Jauréguiberry Hanoi. 7.884

Lặt vặt
(Divers)

Ai có các thứ phiếu công-thải muốn bán

Ai có các thứ phiếu công-thải Pháp và Crédit national muốn bán thì cứ đem lại nhà quan ba Schérer ở số 10 cité Jauréguiberry 7. 935

Rất hiệu nghiệm

Ai như đầy hơi, hay ợ, tức bụng, đau lưng, da bụng giầy, mặt vàng, nên uống thuốc Phòng - Tích hay Phạm-Phòng thì khỏi ngay.

Giá mỗi liều 0 $ 10
Cước gởi bảo đảm 0 $ 20
Thuốc bách giải một viên 0 $ 05

Bán tại : M. TRẦN-VĂN-HUẤN
99, Rue Jean Dupuis (phố Mới) Hanoi
7.881

ĐỔI CHỖ Ở

Đến thượng tuần tháng chạp tây này, phòng giấy MM. Mandrette và Pirieu. Trạng-sư luật-khoa tiến-sĩ, dọn đến số nhà 59 phố Hàng-cỏ (59 Boulevard Gambetta Hanoi. 7.931

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

Xà-phòng Cadum

Một thứ xà-phòng tinh hảo mà không có chất rát da như xà-phòng Cadum rất cần để giữ vệ-sinh cho ngoài da.

Dùng nó lại còn lợi nữa, vì rằng nó không thấm nước, nó khô mãi cho nên dùng được đến hết, không phí phạm chút nào.

Nhà Bán-đờ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bận từ tám giờ sáng.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

• (*hiệu đầu nai*)

Một vị độc-giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá-trị và cách dùng thuốc *Dragées Rabuteau* thế nào, vì ngài đã nhờ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) ấy mà khỏi được bệnh hao tổn tinh thần, mòn mỏi sức khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh đau dạ dày và đau gân cốt.

Vậy xin kể ra sau này: Thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này bào-chế có chất sắt là một chất rất bổ về đường khí huyết, lại có khí đạm-lam (iode) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bợn bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh sao và yếu đuối, đau mắt, đau cuống họng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Đàn bà con gái thì nguyệt kỳ không đúng, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

2056

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài đọc báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho; hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. — Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn-

---

Bịnh ghẻ chốc

Đau nhứt trong chơn cẳng

LÁC, NGHỨA, DA TRẦY KHÔ, NỨC, CHẺ cùng bất kỳ bịnh chứng nào ngoài da-thân thì trị tuyệt một cách hay, nhờ thuốc thoa

FLORENTINE

Các ông dùng thử một lần, coi có quả thuốc thiệt hiệu-nghiệm vậy chăng

Cả ngàn người đã chứng chắc hay thật!

Chủ các nhà thuốc và tại sở:
83, B. de Grenelle
PARIS

Thuốc dán FLORENTINE

SÁCH LUẬT

Quan phó Bình-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. **2$00**
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. **2.00**
3° HANG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. **1.00**
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá **8.00**

(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tỉnh ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

J'offre aux Lecteurs et Lectrices
la possibilité de faire agrandir
LEURS PORTRAITS DE FAMILLE

Il suffit d'envoyer une photo, soit individuelle ou groupe sur lequel on spécifiera la personne que l'on désire faire reproduire à **M. P. FLAMENT, artiste-portraitiste, 51, r. Ordener, Paris (18e)**, qui vous retournera, avec l'exemplaire intact, un agrandissement 30 × 40, d'un fini et d'une ressemblance irréprochables, prêt à être encadré, au prix de 35 fr., rendu franco à domicile avec emballage solide et bien conditionné. Délai : 30 jours environ. — Mes travaux sont les plus artistiques, les plus ressemblants, les moins chers de tout Paris.

Ma devise est : *Travail, Loyauté, Honnêteté.*

Không thể tin được

nhưng may THỰC

HIỆN NAY TẠI:

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

quí khách chỉ bỏ ra:

15 đồng bạc

mà mua được một cái Đồng-hồ **OMÉGA**
là thứ Đồng-hồ tốt hơn các thứ Đồng-hồ khác
MỐT VỎ BẰNG KỀN

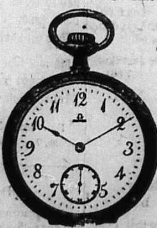

GIỜ chơi xuốt đời

ĐÚNG rồi không hỏng

A. C. R. I. C.

ĐẠI-LÝ CÔNG-THƯƠNG ĐẢNG HỘI
2, Boulevard Rollandes, Hanoi

Bản hội đặt máy, lắp máy và bán các thứ máy như sau này:

MÁY

- Tát nước,
- Xay gạo, xay bột
- Bơi thuyền, bơi xuồng, chở phà,
- Điện chạy đèn,
- Cưa, máy khoan,
- Hầm tàu,
- Làm nước đá,
- Làm gạch, v. v.

Máy chạy bằng dầu đặc, dầu hỏa, dầu săng, điện khí, than, củi, v. v.

Bản hội bán buôn cả các thứ hàng tạp hóa

AI MUỐN MUA xin mời đến sở bản hội. Hoặc giả tiền ngay, hoặc giả dần; may thuê cũng được.

Agences d'annonces en Europe:
SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité
14, RUE ROUGEMONT,
PARIS (IXe)

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM
THIỆT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông lương-y GUILLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế dưỡng của quan lương-y Guillié lấy làm thần hiệu trong những bịnh HƯ PHỔI, đau trong TÌ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GÂN, ĐAU MÌNH, RÉT VỎ DA, hoặc CHÓNG NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HO DÀI, BỊNH CÙI, GHẺ CHỐC NGOÀI DA và bịnh có TRÙNG LÀI TRONG [illegible].

Ấy là một thứ THUỐC [illegible] rẻ tiền và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những bịnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống nó hay lắm.

Bất kì thuốc trị đàm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XỔ
thuốc cũng rút trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillié

Chánh chủ trữ thuốc này là nhà: PAUL GAGE FILS, nhứt hạng bào chế y sanh đường GRENELLE St GERMAIN môn bài số 9 ở tại đô thành PARIS.

Ở TRONG CÁC DƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

CÁC BỆNH SỐT-RÉT

Chỉ uống một liều thuốc

Antidote Malaria Philippe

là thuốc đã kinh nghiệm tại các nhà thương ở nước Pháp, ở Algérie, ở Grèce (Hi-lạp) và ở phương Đông, v. v..., chuyên trị bệnh huyết-hư, chóng lại-nghỉ và không phải-lại.

Có bán tại các hàng bào-chế tây.

Phòng thí nghiệm quan
Dr PHILIPPE ở LYON (France).

Certifié l'insertion
Imprimerie du TRUNG-BẮC TÂN-VĂN
Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

THUỐC HO RẺ-CON

SIROP ANDRÉ

Là thuốc ho trẻ-con rất thần-hiệu, nhà nào cũng nên có, để phòng chữa cho con trẻ.

Về mùa này, nóng lạnh thất thường, trẻ con hay sinh ho lắm. Nếu không chữa ngay, để lan man một ngày một ho nặng, thì thật khốn.

Muốn trị ho của trẻ con, không thuốc nào công-hiệu bằng thuốc:

Sirop André

Khi mua phải nói tuổi đứa bé ho.

Bán tại hiệu bào chế:
CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp
59 phố Paul Bert, Hanoi
GIẤY NÓI SỐ 96

THỨ SÂM-BANH

ĐỂ

Yến tiệc,
Hỉ, hạ,
Lễ tết,

RẤT SANG TRỌNG

Bán tại : L'U.C.I.A. đại-lý độc-quyền.

THUỐC HO THẦN HIỆU

SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chữa bệnh rất thần-hiệu và dùng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là:

Ho — Ho gió — Ghíp (Cảm thiên-thời) — Hen

và tóm lại là hết thảy các chứng-bệnh về khí-quản.

ĐIỀU-ĐỘ UỐNG: *Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa xúp, ngoài những bữa ăn.*

Thuốc SIROP NOFAL *để cho những người ho đã quá mười lăm tuổi dùng.*

Bán lại hiệu bào chế:
CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp
59 phố Paul Bert, Hanoi
GIẤY NÓI SỐ 96

Đại-tiện táo-sáp sinh ra nhiều bệnh.
Nếu muốn chánh khỏi, xin dùng:
thứ thuốc VÉRITABLES "GRAINS de SANTÉ du Docteur FRANCK"

VÉRITABLES GRAINS de Santé du docteur FRANCK

In theo đúng tờ dấy hiệu.

RẤT THẦN HIỆU
RẤT TIỆN
RẤT DẺ

Bán ở khắp các hàng bào-chế tây.

Cách thức tra thuốc **COLLYRE JAUNE**

CỦA BÁC-SĨ CASAUX **0 $ 30**

CỦA BÁC-SĨ CASAUX **0 $ 30**

Bán tại: PHARMACIE CHASSAGNE
59, RUE PAUL-BERT, HANOI

HÉMOGLOBINE MONTÈS

Thuốc bổ huyết máu bò của Quan Dược-Khoa Tiến-Sĩ P. DOMART chế ra để trị bệnh

MẤT MÁU, SANH SAO

cho những người mới ốm dậy những người lao lực; thực là một thứ thuốc bổ huyết rất thần hiệu cho những người sanh sao gầy còm. Phải nhận kỹ dấu hiệu **HÉMOGLOBINE MONTÈS** thì mới thực là của bản-hiệu, vì có nhiều thứ giả dối lắm.

PHARMACIE MONTÈS
PIERRE DOMART
DOCTEUR EN PHARMACIE, SUCCESSEUR
54, RUE PAUL-BERT — HANOI